Kuhnau Praes. d. 13. 9bris 1777
Friedrich Pernal Schol.

DEKLARACYA

paragrafu 6.

Edyktu od 1. Marca, 1744.

co

względem puſzczenia z Poddańſtwa

przeſtrzegane bydź powinne.

De Dato z Berlina, d. 7 Kwietnia, 1777.

w Wrocławiu,

Drukowan literami Grasſowemi.

My FRYDERYK z Bożey Láski Krol Pruſki, Márgrabia Brándenburski, świętego Páńſtwa Rzymskiego Arcy-Podkomorzy i Elektor, Sámowłádny, Nawyżſzy Kśiążę ná Slásku, Kśiążę ſámowłádny Orańskię Neuſzátelski i Wáleński iáko i Hrabſtwa Glackiego, Kśiąż, Gełdryiski i Mágdeburski, Klewski, Iuliácki, Berski, Sztećinski, Pomorski, Káſzubski, Wándálski, Meklenburski, i Kroſneński; Burgrábia Norynberski, Kśiążę Hálberſtádski, Mindeński, Káminski, Wendeński, Szwerzyński, Ráceburski, Oſt-Fryslándski, Meurski, Hrábiá Hohencolerński, Rupiński, Márchycki, Ráwensberski, Hohenſzteyneński, Teklenburski, Szweryński, Lingenski, Byreński i Lerdámski; Pan ná Ráwenſzteynie, Ziemie Roſtockiey, Stárgárdskiey, Lauenburskiey, Bytowskiey, Arlayskiey i Bredowskiey &c. &c.

Dowiaduiemy śię, że przy wykonaniu paragrafu 6. Edyktu od 1. Marca, 1744. wydanego, w ktorym względem puſzczenia z poddáńſtwa naznaczono, żeby wolno puſzczeni żołnierze, zaraz doſtawſzy abſzyt, powinni byli, pod Páńſtwo ſwoie, ktoremu poddani ſą, powrocić, y iemu z żoną y dźiatkami potym tak, iak pierwey poddanemy zoſtać, niektore

niektore naſtępuią wątpliwośći, oſobliwie względem dźieći w ſłużbie zołnierskiey ſpłodzonych, y wolnych białychgłow, ktore za mąż poſzły takiego poddanego w ſłużbie żołnierskiey zoſtawaiącego, a względem dźieći w takowym małżeńſtwie śię urodzonych, iako te żony y dźieći pod to prawo należą, y tak po odprawie z ſłużby żołnierskiey, iako też po śmierći męża y oyca, w pierwſzym przypadku z nim, w drugim zaś ſame u Pańſtwa iego iak poddani śię opowiedźieć y zoſtać powinne.

Już Nam na nieodmiennym zachowaniu praw kraiowych w pomienionym Edykćie wyrażonych tym więcey zależy, im więcey na to zmierzaią, żeby potrzebny poczet ludźi tak do uprawy roli, iako też w kantonach lub powiatach dla Naſzych Regimentow wſzędźie zupełnie był zachowany. Przetoż powſzechnie położone prawo nie ma bydź w poiedynczych przypadkach rozerwane, a ponieważ w §.1. wſpomnionego Edyktu iuż wyraźnie naznaczono, że przez wyznaczone kantony, zwierzchnośćiom lub Pańſtwom Prawa względem poddańſtwa żadnym ſpoſobem nie maią bydź ukrocone; więc ztąd pochodźi, iako z praw tyczących śię poddańſtwa, iż, gdy żołnierz oſobę wolną za żonę poymie, a dźieći z nią ſpłodźi, oboie tak żona iak dźieći w poddańſtwo Pana iego wſtępuią, dla tegoż y po śmierći oyca albo męża, albo doſtawſzy abſzyt, poddanemi zoſtawaią, iako też, iż dźieći poddanego w zołnierskim ſtanie ſpłodzone temuż prawu Pana iego poddane ſą, iak on ſam: Tylko względem tych dźieći, ktore z zołnierzami w kwartyrach zoſtawaią, ſprawiedliwość żąda, żeby Prawa Pańskie nie były z wielką oſtrośćią wykonane. Kiedy tedy Poddany w ten czas, w ktory do Regimentu przywiedźiony bywa, iuż dźieći ma, tedy Pańſtwu wolno ieſt, te dźieći, ktore iuż maią 10. lat albo więcey, pod ſobą zoſtawić; młodſze zaś, albo te, ktore potym zołnierz ſpłodźi, nie inaczey, iednak kiedy ię rodźice zoſtawić chcą, a tu Pańſtwa powinne o to śię ſtarać, żeby te dźieći zoſtawione bez wſpomożenia rodźicow, żywione y wychowane, a za czaſu do roboty y prace przyzwyczaione y przyſpoſobione były, y tak potym w chłopſkim ſtanie zywnośći nabywać mogły. Co śię zaś tycze tych dźieći żołnierſkich, ktore w oyczyźnie nie zoſtaną, ale z oycem w kwartyrach zoſtawaią, a to tylko te ſą, ktorych Pańſtwo albo ſame niechce zoſtawić przy ſobie, albo przećiw woli rodźicow, ponieważ przy odeſłaniu poddanego do Regimentu ieſzcze nie miały 10. lat, albo potym dopiero śię urodźiły, źoſtawić przy ſobie nie ma, te z nich

od

od Páńſtwa iak Poddane nie mogą bydź przywołane, ktore przy śmierći oyca, albo po odprawieniu z ſłużby żołnierſkiey iuż z mocy iego y z Poddáńſtwa wyſtąpiły, iako to, corki, kiedy za mąż poſzły, ſynowie, kiedy śię oſadzili, albo rzemieślnikami ſą, a tu śię y to rozumie, kiedy dźiećię ieden rok przed śmierćią albo abſzytem oyca na rzemiosło było oddane; lecz śię tu przećię Páńſtwom pozwala, gdyby takowym iakie dźiedźictwo pod nimi przypadło, żeby ſobie cząſtkę w Edykćie, od 10. Grudnia, 1748. wyznaczoną odtrąćili, oprocz tego ale żadnego prawa do nich nie mieli.

Wſzyſtkie inne dźieći, ktore za oycem do kwartyrow idą, a doſtawſzy abſzyt, albo gdy z świata zeydźie, z mocy oycowſkiey y prawa nie wyſtąpiły, powinne w pierwſzym przypadku z oycem, w drugim zaś ſame, u Páńſtwa iego iak poddane śię ſtawić y zoſtać.

Spodźiewamy śię, że Páńſtwa przy takowym umnieyſzeniu Praw ſwoich ſpokoyne będą, uważaiąc, częśćią, że dźieći żołnierſkie w kwartyrach przy oycach wychowane y od oyczyzny oyca oddalone, ſpoſobu nie maią, w wieyſkim ſtanie żywnośći y pobytu znaleść, y dla tego byłoby to nieco oſtro, ſpoſoby im do wyżywienia zatrudnić, ktore śię w żołnierſkim ſtanie Oyca pokazuią; częśćią iak trudne y niebeſpieczne ieſt wykonanie praw ich, względem ludźi tam y ſam rozłożonych, a przetoż że im z takowego określenia ważna ſzkoda nie wyroſta; Nakazuiemy tedy Naſzym Sląſkim Kolegiom, żeby tą Deklaracyą Edyktu Naſzego od 1. Marca, 1744. po zwyczayney publikacyi należyćie przeſtrzegano. Dla wiary publiczney Ręką Naſzą właſną podpiſawſzy śię, pieczęć Krolewſką przyćiſnąć kazaliśmy. Wydan z Berlina, dnia 7. Kwietnia, 1777.

Frydrych.

L.S.

de Fürſt.. de Münchhauſen. de Hoym.